

SZENT IMRE EGYETEMI OKTATÓKÓRHÁZ	BETEGTÁJÉKOZTATÓ ÉS BELEEGYEZŐ NYILATKOZAT SZEMÉSZETI PROFIL	FNY1009/5 Változat: 2
Tárgy: Betegtájékoztató és beleegyező nyilatkozat a zöldhályog (glaucoma) – műtétéhez (trabeculactomia)		Oldalszám: 1/3

BETEGTÁJÉKOZTATÓ ÉS BELEEGYEZŐ NYILATKOZAT A ZÖLDHÁLYOG (GLAUCOMA) – MŰTÉTHEZ (TRABECULACTOMIA)

1. **Beteg¹ neve:**..... **TAJ száma:**.....

Beküldő diagnózis:

2. Tájékoztató tartalma:

Tisztelt Betegünk!

Szemorvosa Önél zöldhályogot állapított meg. Ez a betegtájékoztató segítséget nyújt Önnek, hogy kezelését illetően döntését meghozhassa. Amennyiben szemműtetre kerül sor, a műtét előtt ezt a beleegyező nyilatkozatot fogjuk Önrel aláíratni, ezért nagyon fontos hogy az alábbi információkat megértse. Amennyiben kérdései vannak, bátran tegye fel őket kezelőorvosának.

Mi a zöldhályog?

A szemnyomásról: a szem viszonylag állandó belső nyomásának fenntartásában szerepe van a csarnokvíznek. A szemrel belül folyamatosan újratermelődve táplálja a szemlencsét és a szaruhártyát, majd felszívódva jut vissza a vérkeringésbe. A termelés és az elvezetés egyensúlya alakítja ki a szemnyomást.

A zöldhályog betegségben a szemnyomás megemelkedik.

A látóideg rostjai (szemenként 1,2 millió) juttatják el a látási információt a szemből az agyba. A zöldhályog betegség során a látóidegfő (itt hagyják el az idegrostok a szemet) keringészavara miatt ezek a rostok fokozatosan pusztulnak, így lassan látótérkiesés, látótérszűküllet keletkezik, majd a látásélesség csökken, végső esetben a látás a fénysejtség vagy akár a teljes vakságig romolhat.

A zöldhályog három leggyakoribb formája:

1. Nyitott zugú

Pontos okát nem ismerjük, de több hajlamosító tényezőről tudunk. Az emelkedett szemnyomás, az örökölt hajlam, az időskor, a rövidlátás, a magas vérnyomás, a migrén – fokozott kockázatot jelentenek a betegség szempontjából. A szemnyomás lehet emelkedett és normális is. Nagyon alattomos, lappangva kialakuló betegség. Mire a beteg észleli, hogy valami baj van a látásával (látótérkiesése van, „szürkén” lát), addigra már nagyfokú, visszafordíthatatlan látóidegrost pusztulás áll fenn.

2. Zárt zugú

Rohamszerű szemnyomás-emelkedés, amelynek létrejöttét a szem átlagostól eltérő felépítése (örökölt tulajdonságok) és pupillatágulat együttes fennállása okoz. Pupillatágulatot okozhatnak a kevés fény (ősz-téli időszak), bizonyos szemcseppek és általános adott gyógyszerek. A gyors szemnyomás-emelkedés homályos látást, szem- és fejfájást okoz, nem ritkán hányást és hányingert is. Mielőbbi felismerése és kezelése – a szemnyomás csökkentése – nagyon fontos a látás megőrzése céljából.

3. A másodlagos, tehát a szem egyéb betegségeihez (gyulladás, túlérett szürkehályog, daganat, keringészavar, szemműtét) társuló zöldhályognál a kiváltó betegséget és a zöldhályogot egyaránt kezeljük, a kiváltó szembetegség gyógyulásával elképzelhető a zöldhályog teljes gyógyulása is.

A betegség felismeréséhez szükséges vizsgálatok:

Az általános szemészeti vizsgálatot (amelynél különös figyelmet fordítunk a látóidegfő felépítésére) követően az alábbi vizsgálatokat végezzük általában:

- a szemnyomás mérése – nemcsak egy alkalommal, fontos lehet az ingadozás a nap folyamán, a két szem között mért különbség
- gonioscopia – a szem felépítését vizsgáljuk egy olyan kontaktlencse segítségével, amelybe tükrök vannak építve
- látótér vizsgálat
- OCT vizsgálat során a látóidegfő felépítését és körülötte a látóidegrost-réteg vastagságát mérjük egy speciális optikai eszközzel

Hogyan kezelhető a zöldhályog?

A kezelés lényege a szemnyomás csökkentése, ezáltal javul a látóidegfő vérellátása. A megcélzott, kívánatos szemnyomás egyéni, különböző embereknél különböző lehet.

1. Szemcseppek: Sokfajta szemcsepp létezik, mindegyiknél egyformán fontos a folyamatos és rendszeres használat, hogy ne maradjon ki cseppentés, ne fogyjon el otthon a csepp. Nem győzzük hangsúlyozni, hogy a szemnyomás csak addig van elfogadható tartományban, ameddig a cseppet használja. A csepp elhagyásával a szemnyomás ismét visszatér a kiindulási értékre, a látóidegrostok pusztulása ismét felgyorsul.

¹ A beteg jogi definíciója: Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 3. § a) pontja szerint: "beteg: az egészségügyi ellátást igénybe vevő vagy abban részesülő személy"

SZENT IMRE EGYETEMI OKTATÓKÓRHÁZ	BETEGTÁJÉKOZTATÓ ÉS BELEEGYZŐ NYILATKOZAT SZEMÉSZETI PROFIL	FNY1009/5 Változat: 2
Tárgy: Betegtájékoztató és beleegyező nyilatkozat a zöldhályog (glaucoma) – műtétéhez (trabeculactomia)		Oldalszám: 2/3

2. Lézeres kezelés: A lézerfény az átlátszó közegeken áthaladva a szem szöveiben elnyelődve fejt ki a hatását. Az *iridotomia* során a szivárványhártya gyökén kis nyílást készítünk, amely biztonsági szelepként megakadályozza a roham kialakulását. A lézeres *trabeculoplastica* során a csarnokvíz elvezető rendszert kezelve, annak elvezető képessége javul, a szemnyomás csökken. Egy speciális fényterápiás eljárás (*cyclophotocoagulatio*) során a csarnokvíz termeléséért felelős sugártestet kezelve a csarnokvíztermelés csökkenését és így érjük el szemnyomás csökkenését.
3. Műtét – *trabeculectomia*: Ha a szemcseppes és a lézeres szemnyomás-csökkentés lehetőségeit kimerítettük, és mégsem értük el a kívánt szemnyomást, akkor kerül sor műtétre – általában trabeculectomiára. A műtétet helyi érzéstelenítésben (szemcsepp + a szem mellé és mögé adott érzéstelenítő injekció), hanyatt fekvő helyzetben, műtőben, mikroszkóp alatt végezzük. A beavatkozás lényege, hogy felül, a felső szemhéj által takart területen, a szem külső burkain apró nyílást készítve, a folyamatosan termelődő csarnokvíz elvezetésére új utat nyitunk. Ez az új csatorna a csarnokvizet a szem belsejéből kivezeti a kötőhártya alá, ott felszívódva kerül a vérkeringésébe. A beavatkozástól szemnyomás csökkenést várunk. A látásélességet nem javítja, a már kialakult zöldhályogos látóidegfő- és látótér-károsodást vissza nem fordítja, ellenben a szemnyomás csökkentése révén lassítja, jó esetben megállítja a további károsodást, ezáltal megőrzi a jelenlegi látásélességet. A műtét után előfordulhat, hogy pupillatágító szemcseppet adunk, amittől a látás átmenetileg homályossá válhat. A műtét biztosan kivált kisebb szemgyulladást – emiatt a műtét után hetekig gyulladáscsökkentő szemcseppet kell majd használni. (Ritkán ez a gyulladás nagyobb, a szem mellé adott gyulladáscsökkentő injekciókra lehet szükség. Nagyon ritkán, belső gennyes szemgyulladás kialakulása esetén újabb műtét lehet szükséges, ennek ellenére előfordulhat, hogy nem gyógyul meg teljesen a szem, a látást nagyon megromlik, esetleg az egész szemet elveszítjük, sok ezer esetből egyszer.) Szintén gyakori a műtét után kisebb-nagyobb vérzés, véraláfutás. Ezek általában maguktól néhány nap, ritkábban néhány hét alatt felszívódnak. A szemnyomás nem mindig és nem azonnal csökken a kívánt értékre, előfordulhat, hogy a kívánt érték alá csökken. Emiatt ritkán újabb beavatkozásra lehet szükség. Amennyiben minden a tervek szerint megy és gyógyul, rendszeres szemészeti kontrollra akkor is kell járnia. A szemnyomást ellenőrizve így időben észrevevesszük, ha ennek az új elvezető útnak az átjárhatósága a hegesedés miatt csökken. Ez nem ritka, esetleg emiatt szemnyomás-csökkentő cseppes kezelésem módosítani kell. Uszodába ne járjon, a fejét víz alá ne merítse, mert ezen a műtétilag kialakított úton az átlagosnál könnyebben terjedhetnek fertőzések a szem belsejébe.

Jelen formanyomtatvány elolvasását követően, a beteg által feltett kérdések és orvosi válaszok:

- 1. Kérdés:
- Válasz:
- 2. Kérdés:
- Válasz:
- (További kérdések és válaszok esetén pótlap használata szükséges.)
- A beteg kérdést nem tett fel (szükség esetén kérjük „X”-el jelölni, s az üresen hagyott „válasz/kérdés” területet áthúzni!):

Ezúton kijelentem, hogy a jelen formanyomtatványt megismertem, és az annak maradéktalanul megfelelő tartalmú tájékoztatást a kezelőorvostól megkaptam, melyet megértettem és tudomásul vettem.

3. Beleegyező nyilatkozat tartalma:

NYILATKOZAT A ZÖLDHÁLYOG (GLAUCOMA) – MŰTÉTRŐL (TRABECULACTOMIA)

A ZÖLDHÁLYOG (GLAUCOMA) – MŰTÉTBÉ (TRABECULACTOMIA) BELEEGYZEM.

Alulírott tudatában vagyok, hogy kezelőorvosom javaslata alapján, betegségem gyógyítására, rajtam zöldhályog (glaucoma) – műtét (trabeculactomia) elvégzése szükséges. Kijelentem, hogy ezen írásbeli tájékoztatót elolvastam (illetve kérdéseim alapján szóbeli felvilágosítást kaptam), a vizsgálat lényegét megértettem és a vizsgálatlal járó esetleges szövődmények kockázatát vállalom.

Ezúton nyilatkozom, hogy a zöldhályog (glaucoma) – műtétéhez (trabeculactomia)

hozzájárulok

nem járulok hozzá.

(Megfelelő részt kérjük „X”-el jelölni!)

SZENT IMRE EGYETEMI OKTATÓKÓRHÁZ	BETEGTÁJÉKOZTATÓ ÉS BELEEGYEZŐ NYILATKOZAT SZEMÉSZETI PROFIL	FNY1009/5 Változat: 2
Tárgy: Betegtájékoztató és beleegyező nyilatkozat a zöldhályog (glaucoma) – műtétéhez (trabeculactomia)		Oldalszám: 3/3

Tájékoztattak arról, hogy az ellátásom során keletkezett egészségügyi adataim feltöltésre kerülnek az Elektronikus Egészségügyi Szolgáltatási Térbe (EESZT), amihez rajtam kívül az ellátásomat végző egészségügyi szolgáltatók is hozzáférnek. Tájékoztattak továbbá, hogy az egészségügyi adataimhoz eleve korlátozott a hozzáférés, alapállapotban csak a kezelőorvosom vagy a kezelésemben résztvevő orvos férhet hozzá a kezelés ideje alatt. Jogosult vagyok rendelkezni az EESZT által kezelt egészségügyi adataimmal, valamint engedélyezni és korlátozni tudom a hozzáférési jogosultságát az egyes egészségügyi szolgáltatóknak, orvosoknak. Az egészségügyi adataimmal való rendelkezéseimet megtehetem az EESZT lakossági portálján (www.eeszt.gov.hu) vagy személyesen ügyintézés keretében bármely Kormányablaknál.

Jelen nyilatkozatom alapján a személyes adatok jogosultja ezennel visszavonásig hozzájárulok ahhoz, hogy az Adatkezelő Adatvédelmi és adatbiztonsági szabályzatában (<https://www.szentimrekorhaz.hu/hu/adatkezelesiszabalyzat.html>) meghatározott feltételek alapján, az abban foglalt Adatkezelők a megadott személyes Adataimat (azonosító és kapcsolattartási adataim: név, telefonszám, e-mail és egyéb azonosítók) és az ellátásomhoz közvetlenül szükséges egészségügyi adataimat, továbbá a szükséges vagy folyamatban lévő, illetve befejezett gyógykezelésre vonatkozó, valamint a gyógykezeléssel kapcsolatban megismert egyéb adataimat az Adatkezelő révén nyújtott szolgáltatásokkal kapcsolatos feladataik ellátásához szükséges mértékben kezeljék, az egészségügyi szolgáltatás nyújtásához szükséges esetben továbbítsák. Tudomásul veszem, hogy a jelen nyilatkozatomban foglalt hozzájárulásom alapján történő adatkezelésre a Szabályzat, illetve a mindenkor hatályos adatvédelmi jogszabályok, így különösen az EU 2016/679 sz. Általános adatvédelmi rendelet (GDPR), az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló Infotörvény, az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény, valamint a gyógykezelés céljából történő adatkezeléssel kapcsolatban az egészségügyi és a hozzájuk kapcsolódó személyes adatok kezeléséről és védelméről szóló 1997. évi XLVII. törvény rendelkezéseire vonatkozik.

Döntésemet részletes írásbeli és szóbeli tájékoztatást követően hoztam meg, tisztában vagyok azzal, hogy fenti nyilatkozatomat bármikor, korlátozás nélkül visszavonhatom.

Kelkezés helye, ideje:

.....
(tájékoztató/felvilágosító orvos
neve olvashatóan)

.....
(beavatkozást végző orvos
neve olvashatóan)

.....
(nyilatkozó személy neve
olvashatóan)

.....
(tájékoztató/felvilágosító orvos
alírása, ph.)

.....
(műtétet/beavatkozást végző
orvos aláírása, ph.)

.....
(nyilatkozó személy aláírása)

A klinikai állapot megítélése szerint jogállása*:

- cselekvőképés beteg, de valamely okból kifolyólag fizikálisan képtelen az aláírásra
 korlátozottan cselekvőképés beteg cselekvőképtelen beteg
 törvényes képviselő nyilatkozattételre jogosult személy** (Megfelelő részt kérjük „X”-el jelölni!)

.....
(kezelőorvos neve olvashatóan)

.....
(tanú neve)

.....
(tanú neve)

.....
(kezelőorvos aláírása, orvosi pecsétje)

.....
(tanú lakcíme)

.....
(tanú lakcíme)

*Jogszabály szerint szellemi szintjének megfelelően a cselekvőképtelen és korlátozottan cselekvőképés személyt is tájékoztatni kell egészségügyi állapotáról.

**Nyilatkozattételre jogosult személyek azok a közeli hozzátartozók, akik nem törvényes képviselők (nem gondnokok, szülők vagy gyámok), azonban a cselekvőképtelen beteg helyett jogosultak nyilatkozatot tenni.